

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri uyarınca **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.
14.10.2025

DİLAN KUNT AYAN
Şanlıurfa Milletvekili

15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişiminin üzerinden dokuz yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen, bu sürecin gerekçesiyle hayata geçirilen olağanüstü hâl (OHAL) uygulamaları ve Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) etkileri devam etmektedir.

OHAL döneminde yayımlanan 36 Kanun Hükmünde Kararnameyle, 125 bini aşkın kamu emekçisi tek bir idari işlemle görevinden uzaklaştırılmış; bu süreç, yalnızca usulsüz şekilde mesleği girenleri ve ceza yaptırımına tabi suç işleyenleri kapsamamış pek çok hukuksuzluğa da sebep olmuştur. Ayrıca çalışma yaşamında sendikal örgütlenmenin bastırılması, grevlerin yasaklanması, ifade özgürlüğünün daraltılması, kadın örgütlerinin ve barış inisiyatiflerinin hedef alınmasıyla genişlemiştir.

Bu nedenle, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) tarafından başlatılan, Diyarbakır'dan Ankara'ya kadar devam edecek yürüyüşte ihraç kamu emekçilerinin ve KHK mağdurlarının sorunlarının çözülmesi amacıyla talepler dile getirilmektedir.

KHK'lerle işlerinden edilen kamu görevlilerinin büyük bölümü, haklarında herhangi bir adli ya da idari soruşturma bulunmamasına rağmen, "irtibat" ve "iltisak" gibi hukuken tanımsız gerekçelerle ömür boyu kamu hizmetinden men edilmiştir. Bu kişiler, sadece işlerinden değil, sosyal güvencelerinden ve yurttaşlık haklarından da mahrum bırakılmıştır. On binlerce insan pasaport yasağı, sosyal dışlanma, ekonomik yıkım ve psikolojik travma ile baş başa bırakılmıştır.

OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu, ihraçların denetimi için bir "idari güvence" olarak sunulmuş; ancak uygulamada, adaletin geciktirildiği, hatta engellendiği bir mekanizmaya dönüşmüştür. Komisyonun görev süresinin bitiminin üzerinden yaklaşık üç yıl geçmesine rağmen hâlâ kapatılmamış olması, başvuruların şeffaf biçimde kamuoyuna açıklanmaması, verilen kararların gerekçesizliği ve yargısal denetimin etkisizliği komisyonlardan beklenen amacın sağlanamadığının göstergesidir.

Bugün itibarıyla 125.612 kişi kamu görevinden ihraç edilmiştir. Bunlardan 4.259'u KESK'e bağlı sendikalara üye kamu emekçileridir. KESK'e bağlı sendikalara üye ihraç kamu çalışanlarının bir kısmı işe iade edilmiş olmasına rağmen 2700'e yakın kamu emekçisi hala görevlerine dönememiştir. En çarpıcı örneklerden biri de Barış Akademisyenleridir. "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisine imza attıkları için cezalandırılan akademisyenler, Anayasa Mahkemesi'nin hak ihlali kararına rağmen hâlâ görevlerine dönememektedir.

KHK mağdurlarının sorunları, sadece bireysel hak ihlali değil, toplumsal adaletin ve hukuk devletinin korunması açısından önemlidir. Bu nedenle, ihraç edilenlerin ancak haklarında herhangi bir ceza verilmeyen, mesleki faaliyetlerini yürütmeye engel durumu olmayanların görevlerine iadesi, yargısal denetimin etkinleştirilmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi devletin sorumluluğundadır.

Bu bağlamda;

1. 15 Temmuz 2016'dan bu yana KHK ve diğer idari işlemlerle kamu görevinden çıkarılan toplam kişi sayısı nedir?
2. KHK'lar sonucunda kaç kamu emekçisi ihraç edilmiş, bu ihraçların kaç göreve iade edilmiştir?
3. İhraç nedenleri arasında oransal ve kategorik bir belirleme var mıdır? Hakkında yargılama yapılmayan veya beraat/takipsizlikle sonuçlanan kişilerin sayısı kaçtır, kaç görevlerine iade edilmiştir? Bu kararlara rağmen iade edilmeyen kamu emekçi sayısı kaçtır, sebepleri nelerdir?
4. OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu bugüne kadar kaç başvuru almış, bunların kaç karara bağlanmış? Komisyonun kabul ve ret oranı nedir? Görev süresi fiilen sona ermiş olmasına rağmen neden hâlâ kapatılmamıştır?
5. Komisyon kararlarına karşı açılan idari davalarda, mahkemelerin iptal kararı verdiği dosya sayısı kaçtır? Bu kararlar hangi oranda uygulanmıştır?
6. Görevine iade edilen kamu emekçilerinin mali ve özlük hakları tam olarak iade edilmiş midir? İade edilenlerin geçmişe dönük maaş, prim, izin ve emeklilik hakları hangi kapsamda karşılanmıştır?
7. İhraç edilip görevine dönemeyen kişilerin özel sektörde çalışma, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakları açısından karşılaştıkları engellere ilişkin bakanlığınızın bir düzenlemesi veya çözüm önerisi var mıdır?
8. KHK'lerle ihraç edilen Barış Akademisyenlerinin, özellikle Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen görevlerine dönememesi konusunda bakanlığınızın bir incelemesi veya çözüm planı var mıdır?
9. İhraçların hukuki dayanağını oluşturan "irtibat" ve "iltisak" kavramları hangi objektif ölçütlere dayandırılmaktadır? Bu kavramların içeriğine ilişkin açık, denetlenebilir bir tanım yapılması için herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
10. İhraç edilen kamu emekçilerinin yeniden kamu görevine atanmasını engelleyen düzenlemelerin kaldırılması, sosyal hayata ve istihdama katılımlarını kolaylaştıracak bir yasal reform yapılması planlanmakta mıdır?
11. KHK mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla, mağdurların özlük ve sosyal haklarının iadesine, işlerine dönmelerine ve tazminatlarının ödenmesine ilişkin kapsamlı bir yasal hazırlık yapılmakta mıdır?
12. Kamu görevlilerinin sendikal faaliyet, ifade özgürlüğü ve demokratik hak arama mücadelesi kapsamında cezalandırılmalarını engellemek üzere hangi yasal güvencelerin güçlendirilmesi planlanmaktadır?